

PLAN REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO UWZGLĘDNIAJĄCY WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej nr 1 im. Władysława Łokietka w Brześciu Kujawskim
w roku szkolnym 2022/2023

Postawa prawna dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669, 2245)

2. Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania (na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 534).

3. Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r. poz.1575).

4. Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz.1591). 5. Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz.325).

Doradztwo zawodowe realizowane jest poprzez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieraniu uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

1. Działania z zakresu doradztwa zawodowego w szkole podstawowej obejmują:

- preorientację zawodową;
- orientację zawodową w klasach I – VI;
- działania z doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII;
- z uwzględnieniem treści programowych i form wskazanych w rozporządzeniu w sprawie doradztwa zawodowego.

a) Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego obejmują obszary:

- Poznanie siebie/Poznawanie własnych zasobów;
- Świat zawodów i rynek pracy;
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych.

3. Program WSDZ zakłada pracę z:

- uczniami,
- rodzicami,
- nauczycielami.

a) Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy oraz z przedstawicielami zawodów;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów)

ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;

prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

b) Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców:

umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;

prowadzenie lekcji otwartych;

zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;

udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;

wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

c) Działania kierowane do rodziców:

organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;

prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;

informowanie o targach edukacyjnych;

udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: stronę www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik);

włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

4. Działania doradcze realizowane są w ramach:

godzinach z wychowawcą,

lekcji przedmiotowych,

zajęć z doradztwa zawodowego,

zajęć pozalekcyjnych, w tym na świetlicy szkolnej,

wycieczek, wyjść zawodoznawczych

indywidualnych konsultacji,

pomocy psychologiczno- pedagogicznej

5. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady

pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji

wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in.pedagog, psycholog, doradca zawodowy).

6. Formy realizacji zadań:

- diagnozowanie predyspozycji uczniów (zainteresowania, mocne słabe strony) przez wychowawców oraz pedagoga,
- zajęcia służące określeniu predyspozycji psycho-edukacyjnych, doskonalące umiejętności komunikacyjne i interpersonalne, podczas godzin z wychowawcą oraz zajęć doraźnych z pedagogiem,
- zajęcia przygotowujące uczniów do planowania ścieżki kariery zawodowej, z doradcą zawodowym,
- kształcenie umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych, ankiet, formularzy, na zajęciach lekcyjnych,
- stworzenie i udostępnienie uczniom, rodzicom i nauczycielom bazy informacyjnej szkół ponadpodstawowych, przez wychowawców klas i pedagoga,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, przez wychowawców klas i pedagoga,
- propagowanie idei wolontariatu poprzez udział uczniów akcjach charytatywnych,
- udział w organizowanych dniach otwartych, targach edukacyjnych itp., inicjowane przez wychowawców,
- przeprowadzanie rozmów indywidualnych z uczniami i rodzicami, przez doradcę zawodowego oraz wychowawców,
- współpraca z poradniami i innymi instytucjami, w miarę potrzeb, inicjowana przez wychowawców klas oraz pedagoga.

7. Metody i techniki pracy doradczej adresowane do uczniów:

- badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety),
- zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych,
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem.
- udostępnianie informacji o zawodach, szkołach,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów,
- udzielanie indywidualnych porad uczniom

Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w roku szkolnym 2022/2023

Szkoła Podstawowa Klasy I- VI

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują **orientację zawodową**, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Treści programowe	Tematyka działań klasy I-III	Metody i formy realizacji działań	osoby odpowiedzialne
<p>I. Poznanie siebie Uczeń opisuje, prezentuje swoje zainteresowania, podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi, podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach, podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych</p>	1. Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania. kl.I	Zabawa grupowa, rozmowa, indywidualne wypowiedzi z elementami prezentacji	N-l edukacji wczesnoszkolnej
	2. Fryderyk Chopin- jak rozwijają się zainteresowania? kl.II	ekspresja muzyczno- ruchowa, plastyczna, autoprezentacja	N-l edukacji wczesnoszkolnej
	3. Bravo ja!- prezentacja własnych talentów. kl.III	techniki multimedialne, ekspresja ruchowa , autoprezentacja	N-l edukacji wczesnoszkolnej
<p>II. Świat zawodów i rynek pracy Uczeń odgrywa różne role zawodowe w zabawie, podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach, opisuje czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na</p>	1. Co mi w duszy gra? kl.I	Praca w grupach, rozmowa kierowana, zabawa tematyczna naśladowcza	N-l edukacji wczesnoszkolnej
	2. Kto buduje dom? kl.I	Kalambury, ekspresja plastyczna	N-l zajęć świetlicowych
	3. Zawód moich rodziców. 4. Miasteczko zawodów. kl.II	opowiadanie, skojarzenia, pokaz, praktyczne działanie, prezentacja	N-l edukacji wczes.

<p>wybranych przykładach, omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje, opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu, posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.</p>	<p>5. Trofea zawodowe - poznajemy zawody ludzi, których spotkaliśmy. kl.III 6. Pomaluj mój świat.</p>	<p>scenki ,odgrywanie ról, prezentacja, ekspresja plastyczna</p>	<p>N-l edukacji wczes.</p>
<p>III.Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności, wskazuje treści, których lubi się uczyć , wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.</p>	<p>1. W centrum handlowym. 2. Halo! Usterka! Szukam pomocy. kl.I</p>	<p>Ćw. integrujące grupę, mapa myśli, ekspresja plastyczna, odgrywanie ról, klasyfikowanie, grupowanie, zabawa ruchowa,</p>	<p>N-l edukacji wczes.</p>
	<p>3. Reporterskim okiem- wywiad z pracownikami szkoły. kl.II</p>	<p>giełda pomysłów, wywiad, zabawa dydaktyczna, rozmowa kierowana</p>	<p>N-l edukacji wczes.</p>
	<p>4. Moja mama wszystko potrafi. kl.III</p>	<p>klasyfikowanie, scenki, ekspresja plastyczna, rozmowa kierowana</p>	<p>N-l edukacji wczes.</p>
<p>IV.Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić, planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu, próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.</p>	<p>1. Dzisiejszy Jaś - kim będzie jako Jan? 2. Zawody na celowniku. kl.I</p>	<p>Ekspresja plastyczna, zabawa, pantomima, praca w grupach,</p>	<p>N-l edukacji wczes.</p>
	<p>3. Miłośnik to ja i ty. 4. Po co się uczyć? kl.II</p>		<p>N-l edukacji wczes.</p>
	<p>5. Kim chciałbym zostać w przyszłości? 6. Jutro pojedziemy daleko! kl.III</p>	<p>Rozmowa kierowana, pantomima, opowiadanie</p>	<p>N-l edukacji wczes.</p>
<p>Treści programowe</p>			

	Tematyka działań klasy IV-VI	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne
I. Poznawanie własnych zasobów Uczeń określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje, wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia, podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania formułując wnioski na przyszłość, prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	1. Ja- to znaczy kto? 2. Moc jest ze mną- ja też jestem Supermenem. kl.IV	Kalambury, opis przypadku, rozmowa kierowana, autorefleksja, praca w grupach, wizualizacja	wychowawca
	3. Trzy w jednym. 4. Dzień Mistrza. kl.V	praca w grupach, metoda projektu, bank pomysłów, plakat	wychowawca
	5. Nie tylko czas leczy rany- grupa zawodów medycznych. 6. Zawodowy idol. Kl. VI	praca w grupach, ćw. parach, rozmowa kierowana, zabawa dydaktyczna,	wychowawca
II.Świat zawodów i rynek pracy Uczeń wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach, opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka, podaje czynniki	1. Kucharz, kelner dwa bratanki, czyli o podobieństwie zawodów. kl.IV 2. Kto tego używa?	zabawa dydaktyczna, dyskusja grupowa,	wychowawca
	3. Po co mi ta praca? 4. Wybieram ten zawód, bo..... kl.V	Dyskusja moderowana, rozmowa, mapa marzeń, wywiad, praca w grupach	wychowawca
	5. I ty możesz zostać MacGyver'em. 6. Jak oszczędzić pierwszy milion? kl.VI	Wyliczanki, rysunek, dyskusja, wykreślanka, burza mózgów, praca indywidualna,	wychowawca

<p>wpływające na wybory zawodowe, posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny, wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.</p>		<p>burza mózgów, praca indywidualna,</p>	
<p>III.Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki, wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć, samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.</p>	<p>1. Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy? 2. Jak uczyć się szybciej i efektywniej- mój indywidualny styl uczenia się. kl.IV</p>	<p>Giełda pomysłów, dyskusja, mapa myśli, rysunek,</p>	
	<p>3. Umiejętności- od przeszłości do przyszłości. 4. Jak zdobyć wiedzę? kl.V</p>	<p>Wizualizacja, praca w grupach, rysunek, autorefleksja,</p>	
	<p>5. Przedmioty, które lubię- jako drogowskazy zawodowe. 6. Gotowi? Trzy, dwa, jeden SMART kl. VI</p>	<p>Dyskusja, praca indywidualna</p>	
<p>IV.Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych, planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji</p>	<p>1. Zawodowy idol - Czy Picasso też był kiedyś dzieckiem? Kl. IV</p>	<p>Zabawa dydaktyczna, rozmowa kierowana,</p>	<p>wychowawca</p>
	<p>2. Zawodowy idol- Czy płotki biegają przez płotki? kl.V</p>	<p>gra dydaktyczna, dyskusja grupowa,</p>	<p>wychowawca</p>
	<p>3. Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych. kl.VI</p>	<p>Film, giełda pomysłów, praca w grupach, dyskusja</p>	<p>wychowawca</p>

<p>celu, próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.</p>			
Treści programowe	Tematyka działań - klasy VII i VIII	Metody i formy realizacji działań	osoby odpowiedzialne
<p>I. Poznawanie własnych zasobów Uczeń określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych, rozpoznaje własne zasoby(zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe), dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno- zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł, rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwanie w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych, określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji, określa własną hierarchię wartości i potrzeb.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samowiedza – źródła poznania siebie. kl.VII 2. Poznaj siebie – moje zainteresowania. kl. VII 3. Rozpoznaj swoje aspiracje i ich źródła. kl.VII 4. Moje cele życiowe. kl. VII 5. Wszyscy jesteśmy zdolni. kl. VIII 6. Moje umiejętności. kl. VIII 7. Czym się interesuję? kl. VIII 	<p>Dyskusja, praca indywidualna, film, praca w grupach, giełda pomysłów, praca z tekstem, plakat, mini wykład, techniki plastyczne, techniki informatyczne, studium przypadku, dyskusja, autorefleksja, pogadanka, rozmowa kierowana, projekt, dyskusja panelowa, autorefleksja, drama, analiza ulotek, debata, krzyżówki giełda pomysłów, bank pomysłów, eksperyment, mapa myśli. metody waloryzacyjne: impresyjno-ekspresyjne, symulacyjne oraz sytuacyjne, drzewo zawodów</p>	<p>Doradca zawodowy na zajęciach z doradztwa zawodowego</p>

<p>II.Świat zawodów i rynek pracy</p> <p>Uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów i charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania, porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy, uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka, analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy, wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową, dokonuje autoprezentacji.</p> <p>III.Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</p> <p>Uczeń analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji, analizuje kryteria</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Różnorodność świata zawodów. kl. VII 2. Świat zawodów nie jest mi obcy. kl. VII 3. Specyfika uczenia się a planowanie kariery zawodowej. kl. VII 4. Zawody w moim najbliższym otoczeniu. kl. VIII 5. Umiejętności a zawód. kl. VIII <ol style="list-style-type: none"> 1.Edukacja a rynek pracy. kl. VII 2. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej. kl. VIII 		
---	--	--	--

<p>rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów, charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej, określa znaczenie uczenia się przez całe życie.</p>			
<p>IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych</p> <p>Uczeń dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym, określa cele i plany edukacyjno- zawodowe, uwzględniając własne zasoby, identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy, planuje ścieżkę edukacyjno- zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie kariery, czyli jak wybrać zawód. kl. VII 2. Moja kariera: zawód i edukacja. kl. VII 3. Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową? kl. VIII 4. Moja przyszłość edukacyjno zawodowa. kl. VIII 		

I. Poznawanie własnych zasobów Uczeń określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych, rozpoznaje własne zasoby(zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe), dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno- zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł, rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwanie w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych, określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji, określa własną hierarchię wartości i potrzeb.	1. Moja hierachia wartości. kl. VII	Dyskusja kierowana, giełda pomysłów, autoanaliza, praca w grupach, plakat, analiza filmu,	N-1 wychowawca Godz. z wychowawcą
	2. Moje portfolio. Kl.VIII	Giełda pomysłów, dyskusja, techniki plastyczne, informatyczne,	N-1 wychowawca
	3. W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z ...? Kl. VIII	Praca z tekstem, kalambury, praca w grupach	N-1 wychowawca Godz. z wychowawcą
II.Świat zawodów i rynek pracy Uczeń wyszukuje i analizuje	1. Rzemiosło- alternatywa dla młodych zawodowców Kl. VII	quiz, praca w grupach, tekst, film	N-1 wychowawca Godz. z wychowawcą

<p>informacje na temat zawodów i charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania, porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy, uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka, analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy, wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową, dokonuje autoprezentacji.</p>	<p>2. Pierwsze wrażenie i co dalej? - autoprezentacja. Kl. VIII</p>	<p>Autorefleksja, prezentacje rundka pytań</p>	
<p>III.Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji, analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów, charakteryzuje strukturę systemu</p>	<p>1. W szkole czy poza szkołą? Gdzie się uczymy? Kl.VII 2. Wolontariat – wstępem do kariery. kl. VII i VIII 3. Wybieram zawód czy szkołę? kl. VIII</p>	<p>Praca w grupach, dyskusja, tekst, film</p>	<p>N-I wychowawca Godz. z wychowawcą</p>

<p>edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej, określa znaczenie uczenia się przez całe życie.</p>			
<p>IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych</p> <p>Uczeń dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym, określa cele i plany edukacyjno- zawodowe, uwzględniając własne zasoby, identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy, planuje ścieżkę edukacyjno- zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów</p>	<p>1. Kariera zawodowa . Co w trawie piszczy? kl. VII 2. Co dwie głowy, to nie jedna. Kto może mi pomóc w wyborze szkoły i zawodu? Kl. VIII</p>	<p>Praca w grupach, dyskusja, tekst, film</p>	<p>N-1 wychowawca Godz. z wychowawcą</p>

Opracowała: Małgorzata Całkiewicz

Doradztwo zawodowe w kl. VII i VIII: Małgorzata Markowska

PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE ZAJĘĆ

Co mi w duszy gra?

Scenariusz zajęć dotyczy zawodów związanych z pracą z głosem i grą na instrumencie. Materiał jest przeznaczony do pracy w grupie przy realizacji następujących treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III, uczeń: podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach.

Uczestnicy	Uczniowie klas I-III szkoły podstawowej
Cel główny	poznanie zawodów związanych z muzyką
Cele szczegółowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zawody związane z muzyką (praca z głosem i praca z instrumentem) • omawia znaczenie muzyki w życiu człowieka • rozwija umiejętność pracy w grupie
Metody pracy	<ul style="list-style-type: none"> • miniwykład • zabawa ruchowa • gra pamięciowa • praca w grupie
Środki dydak-	<ul style="list-style-type: none"> • magnetofon

tyczne	<ul style="list-style-type: none"> • karta pracy Memory (załącznik nr 1 – do wycięcia dla każdej czteroosobowej grupy) • nożyczki • koperty
Przewidywany czas realizacji	45 minut
Liczba uczestników	Oddział klasowy

Przebieg zajęć

Dla prowadzącego: Przed zajęciami nauczyciel przygotowuje zestawy gry Memory. Liczba zestawów zależna jest od liczebności klasy. Uczniowie będą pracować w grupach czteroosobowych. Nauczyciel wycina karty, a następnie wkłada je do kopert (jedna koperta dla jednej grupy).

1. Nauczyciel jako wprowadzenie do tematu lekcji prosi uczniów, aby stanęli swobodnie w klasie. Zadaniem uczniów będzie poruszanie się w rytm muzyki. Gdy nauczyciel wyłączy muzykę, wszyscy mają stanąć w bezruchu. Jeśli ktoś się poruszy, jest mianowany przez nauczyciela na obserwatora.

W kolejnej rundzie reszta dzieci ponownie tańczy. Po wyłączeniu muzyki obserwator sprawdza, czy ktoś się poruszył. Jeśli tak, dołącza do grona obserwatorów. Zabawę można zaplanować na 10 minut lub do momentu, gdy zostanie wyłoniony zwycięzca.

2. Po zabawie ruchowej nauczyciel prosi, aby uczniowie odliczyli do czterech. Następnie dzieci łączą się w grupy (jedyńki z jedynkami, dwójki z dwójkami itd.).

3. Prowadzący zadaje pytania:

- Co to jest muzyka?

- Czy znasz zawody, które związane są z muzyką?
- Czy ktoś z twojego otoczenia wykonuje zawód związany z muzyką?

Dzieci w grupach prowadzą dyskusję, którą facylituje nauczyciel. Następnie prosi, aby wybrana osoba z każdej grupy odpowiedziała na zadane wcześniej pytania na forum.

4. Prowadzący przeprowadza miniwykład.

Dla prowadzącego: Muzyka to ciąg dźwięków śpiewanych lub wytwarzanych na instrumentach, które tworzą pewną całość – kompozycję. Utwór muzyczny składa się z kilku elementów takich jak (nauczyciel wymienia najważniejsze, ale podkreśla, że elementów jest więcej):

- rytm,
- melodia,
- harmonia,
- dynamika.

Przekazywanie muzyki może odbywać się w sposób bezpośredni (np. na koncercie) lub pośrednio (np. radio, magnetofon). Muzyka pełni wiele funkcji takich jak:

- możliwość wyrażania emocji, nastroju,
- integracja, czyli skupianie ludzi (na przykład na koncercie),
- poznawcza, czyli poprzez muzykę można przekazywać wiedzę,
- wychowawcza, ponieważ może przekazywać wartości, dzięki którym uczymy się, co jest dobre, a co złe, co jest dozwolone, a co zabronione,
- odstresowująca, relaksacyjna,
- motywująca do działania (na przykład podczas zajęć sportowych).

Istnieje wiele zawodów związanych z muzyką. Jedne dotyczą muzyki wokalne, czyli takiej, gdzie posługujemy się głosem (śpiewem). Inne związane są z pracą z instrumentem. Do zawodów związanych z głosem zaliczamy takie profesje jak:

- śpiewak (na przykład w operze),
- chórzysta (członek chóru),
- wokalista (na przykład w zespole rockowym).

Do zawodów związanych z grą na instrumencie zaliczamy takie profesje jak (nauczyciel podkreśla, że są to tylko przykłady):

- muzyk orkiestrowy (członek zespołu orkiestrowego, np. w filharmonii, operze),
- członek zespołu muzycznego (np. gitarzysta),
- solista rozrywkowy (członek zespołu, który gra solo różne partie muzyczne, np. saksofonista w zespole jazzowym).

Zawodów związanych z muzyką jest wiele. Dzisiaj poznaliście przykłady tych, które związane są z pracą z głosem i z instrumentem. Na kolejnych zajęciach dowiedzie się o zawodach związanych z pracą z muzyką i dźwiękiem.

5. Nauczyciel rozdaje każdej grupie kopertę, w której znajdują się karty Memory. Gra polega na odnajdowaniu par takich samych kart. Każdy uczeń po kolei odsłania dwie karty. Jeśli są takie same, to zostają one zabrane przez osobę, która odsłania, jeśli nie, karty będą odwrócone z powrotem. Celem gry jest zdjęcie wszystkich kart przy możliwie najmniejszej liczbie odsłon. Wygrywa osoba, która zdobędzie największą liczbę par.

6. Na zakończenie zajęć nauczyciel prosi uczniów, aby w grupie każda osoba odpowiedziała na pytanie:

- Czy muzyka jest ważna w twoim życiu? Dlaczego?

Poniżej znajdują się przykładowe ćwiczenia, które może być ciekawą propozycją na podsumowanie zajęć.

Ćwiczenie 1: Nauczyciel prosi uczniów o zamknięcie oczu. Włącza muzykę na odtwarzaczu (utwór wesoły, skoczny). Prosi uczniów, aby słuchając muzyki wyobrazili sobie miejsce, w którym chcieliby się w danej chwili znaleźć. Uczniowie otwierają oczy. Nauczyciel rozdaje uczniom kartki A4. Prosi, aby narysowali na kartkach miejsca, o których przed chwilą myśleli.

Ćwiczenie 2: Nauczyciel włącza muzykę. Dzieci w tym czasie maszerują krokiem defiladowym. Oznacza to, że robią krok do przodu prostując kolano. Gdy nauczyciel wyłącza muzykę, każde dziecko staje na baczność. Na polecenie spocznij – dzieci szybko kładą się na dywanie. Po włączeniu muzyki dzieci wracają do maszerowania.

Pomaluj mój świat.

Scenariusz zajęć przeznaczony dla uczniów klas I-III. Cel ogólny: przygotowanie do poznania zawodów artystycznych – artysta malarz.

Scenariusz przeznaczony jest do pracy indywidualnej i w parach przy realizacji następujących treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III: uczeń podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach, omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje, załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).

Uczestnicy	uczniowie klas I-III szkoły podstawowej
Cel główny	przygotowanie do poznania zawodów artystycznych – artysta malarz

Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zawodów artystycznych wykonywanych przez ludzi ze swego otoczenia, • opisuje czynności charakterystyczne dla zawodu malarza, • poznaje podstawowe pojęcia związane z zawodem malarza.
Czas trwania zajęć	<ul style="list-style-type: none"> • 45 minut
Potrzebne materiały	<ul style="list-style-type: none"> • dla klas III: Malarz (załącznik nr 1a – dla każdej z grup) • dla klas II–III: Atrybuty malarza (załącznik nr 1b – każdego ucznia) • Malarz – Wierszolandia, film dostępny: https://www.youtube.com/watch?v=WGEjVFAZmqA [dostęp: 12.12.2020], <ul style="list-style-type: none"> • rzutnik, komputer, • klej, • papier kartonowy – dla każdego ucznia, • nożyczki (w klasie I możliwe jest wsparcie nauczyciela podczas wycinania.), • mazaki.
Liczba uczestników	oddział klasowy

1. Nauczyciel wita uczniów i zaprasza do wspólnego obejrzenia filmu o malarzu: <https://www.youtube.com/watch?v=WGEjVFAZmqA>, tym samym wprowadza uczniów w temat zajęć.

2. Po obejrzeniu filmu krótko opisuje zawód malarza:

Dla prowadzącego: malarz – zawód artystyczny, rzemieślniczy polegający na tworzeniu, malowaniu obrazów, rysunków, plakatów. Praca artysty malarza to również przygotowywanie szkiców rysunków, kompozycji, stosowanie zaprawy malarskiej jako podkładu do malowania. Jest to również praca, która może wiązać się z oprawianiem dzieła (np. tworzenie ram). W swojej pracy wykorzystuje wiele technik oraz środków/przyborów. Niezbędną umiejętnością, predyspozycją jest posiadanie talentu artystycznego, plastycznego.

3. **Wersja dla klas III:** Nauczyciel prosi uczniów, aby zastanowili się w grupach nad miejscem pracy oraz warunkami pracy, a także cechami, które powinien posiadać malarz. W tym celu nauczyciel dzieli klasę na grupy 4-osobowe i każdej z grup rozdaje załącznik nr 1a – malarz.

Wersja dla klas II–III: Nauczyciel rozdaje uczniom kolorowaną atrybuty malarza i prosi uczniów o pokolorowanie jej, a następnie wycięcie każdej z niej i przyklejenie na karton. Na forum nauczyciel wspólnie z uczniami omawia przybory malarza.

Kim chciałbym zostać w przyszłości?

Scenariusz zajęć z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Zajęcia mają na celu przygotowanie uczniów do przedstawiania, kim chcieliby zostać w przyszłości. Podczas zabawy dzieci zdobędą informacje o zawodach, które chciałyby wykonywać.

Uczestnicy:	Uczniowie klas I-III
Cel ogólny:	przedstawienie, kim chciałbym/chciałabym zostać w przyszłości i gdzie chciałbym/chciałabym pracować
Cele szczególne:	poznanie informacji na temat zawodu, który uczeń chciałby wykonywać, uczeń opowiada, kim chciałby zostać w przyszłości i gdzie chciałby pracować

Metody pracy:	<ul style="list-style-type: none"> • praca indywidualna, • praca grupowa
Środki dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart/tablica • Memory Zawodowe (załącznik – po jednym zestawie dla każdej grupy uczniów)
Przewidywany czas realizacji:	45 minut
Liczba uczestników:	zespół klasowy

Scenariusz przeznaczony jest do pracy indywidualnej i grupowej ucznia przy realizacji następujących treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III, uczeń: opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić, załącznik nr 2 do rozporządzenia MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).

Proponowane sytuacje dydaktyczne

Planowanie kariery edukacyjno-zawodowej

- Prowadzący dzieli uczniów na 3–4 osobowe grupy, rozdaje uczniom karty do gry – Memory Zawodowe, po jednym zestawie dla każdej grupy.
- Nauczyciel przeprowadza miniwykład wprowadzający na temat zadania (np. Każda z grup otrzymała karty do gry Memory Zawodowe. Gra polega na odkrywaniu i dopasowywaniu do siebie karty z rysunkiem zawodu do karty z rzeczą kojarzącą się z danym zawodem, np. karta z rysunkiem malarza pasuje do karty z rysunkiem pędzla).

- Następnie uczniowie grają w grę Memory Zawodowe. Po przeprowadzeniu rozgrywki uczniowie w swoich grupach układają karty z rysunkami zawodów obok karty z pasującym do tego zawodu symbolem. Każdy z uczniów wybiera jeden zestaw i opowiada innym, dlaczego chciałby wykonywać wybrany zawód, oraz podaje przykłady czynności wykonywanych w danym zawodzie. W przypadku, gdyby uczeń nie znalazł karty ze swoim ulubionym zawodem, może samemu stworzyć taką parę kart.
- Nauczyciel moderuje dyskusję, podpowiada uczniom. Przeprowadza miniwykład podsumowujący (np. Każdy z was wie, kim chciałby być w przyszłości. Ważne jest, aby zdobywać wiedzę, informacje na temat tego, w jaki sposób dany zawód się wykonuje, jakie czynności i przedmioty są z nim związane, w jakim miejscu wykonuje się daną pracę).

Podsumowanie

Podsumowując, warto podkreślić, że:

- Każdy ma ulubiony zawód, który chciałby wykonywać.
- Zdarzają się sytuacje, kiedy w danym zawodzie musimy wykonywać czynności, które nam się nie podobają i których nie lubimy.

Zawody moich rodziców.

Scenariusz zajęć dla nauczycieli szkół podstawowych prowadzących zajęcia w klasach I–III z obszaru orientacji zawodowej. Dzieci zapoznają się z zawodami swoich rodziców.

Uczestnicy	uczniowie klas I–III szkoły podstawowej
Cele ogólne	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie przez uczniów zawodów w najbliższym otoczeniu.
Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazanie podstawowych informacji o zawodach. • Zainspirowanie dzieci do refleksji nad pracą wykonywaną przez rodziców. • Włączenie rodziców w proces doradczy. • Rozwijanie umiejętności pracy w grupie.
Czas trwania	45 minut
Potrzebne materiały	<ul style="list-style-type: none"> • worek • papier flipchart z narysowanym wcześniej obrysem postaci – egzemplarz dla każdego uczestnika (załącznik Obrys postaci)

	<ul style="list-style-type: none"> • flamastry • guma do mocowania arkuszy
Liczba uczestników	zespół klasowy

Nauczyciel prosi, aby każdy uczeń przyniósł jeden przedmiot, który związany jest z wykonywaną przez jednego z rodziców pracą (przekazuje informację przed zaplanowaną lekcją). Prosi uczniów, aby porozmawiali z rodzicami na temat wykonywanej pracy. Nauczyciel przygotowuje arkusze flipchart z narysowanym obrysem postaci ludzkiej (załącznik Obrys postaci). Przed zajęciami każdy z uczniów wrzuca do worka przyniesiony przedmiot.

Przebieg zajęć:

Ćwiczenie nr 1 (15 minut). Nauczyciel prosi kolejno uczniów, aby losowo wyjęli przedmiot z worka. Zadaniem klasy jest odgadnięcie, jaki zawód reprezentuje dany rekwizyt. Odpowiedzi nauczyciel zapisuje na tablicy. W przypadku trudności właściciel przedmiotu może udzielić odpowiedzi.

Ćwiczenie nr 2 (20 minut). Nauczyciel dzieli uczniów na 6 grup i prosi, aby każda grupa wybrała jeden zawód z zapisanych na tablicy (nie informuje o tym kolegów z innych grup) i na arkuszu papieru z obrysem ludzkiej postaci narysowała przedmioty, charakterystyczny ubiór, narzędzia, którymi posługuje się na co dzień osoba wykonująca wybrany zawód. Na zakończenie zajęć wszyscy wieszają swoje prace.

Ćwiczenie nr 3 (10 minut). Nauczyciel, wskazując kolejno plakaty, prosi uczniów z pozostałych grup o odgadnięcie wykonywanego zawodu. Podsumowuje zajęcia twierdzeniem, że powstała długa lista zawodów wykonywanych przez rodziców i że warto przyglądać się najbliższemu otoczeniu, aby obserwować różne zawody.

Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania.

Przedstawiamy scenariusz zajęć dla I klasy szkoły podstawowej realizujący działania z obszaru orientacji zawodowej zgodnie z treściami programowymi zawartymi w rozporządzeniu w sprawie doradztwa. Scenariusz ma na celu zainspirowanie uczniów do podejmowania próby samooceny.

Uczestnicy	Uczniowie klas I szkoły podstawowej
Cele ogólne	Uczeń opisuje własne zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać.
Cele szczegółowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje samooceny w zakresie własnych zainteresowań, tego, co lubi robić, • podaje przykłady różnych zainteresowań, • omawia w jaki sposób rozwija swoje zainteresowania.
Czas trwania	45 minut

Potrzebne materiały	<ul style="list-style-type: none"> • Ilustracje hobby/zainteresowań wycięte z gazet przez nauczyciela (jedno zdjęcie na jednego uczestnika) – przykładowe ilustracje znajdują się również w załączniku pod scenariuszem • Sprzęt multimedialny • 4-5 arkuszy papieru flipchart • Markery • Kleje • Koperta • Guma
----------------------------	--

Przebieg zajęć:

- Nauczyciel przed zajęciami przygotowuje zdjęcia osób, przedmiotów związanych tematycznie z zainteresowaniami (np. piłka nożna, wędkowanie, gra na instrumencie) lub wykorzystuje ilustracje z załącznika. Wrzuca wszystkie zdjęcia do jednej dużej koperty.
- Nauczyciel wita uczniów. Przedstawia temat zajęć. Krótko opowiada o swoich zainteresowaniach, co lubi robić w wolnym czasie. Dzieli się z uczniami zainteresowaniami bliskich. Następnie prosi, aby każdy uczeń wymienił czynność, która sprawia mu przyjemność bądź jaki ma sposób na spędzenie czasu poza szkołą. Nauczyciel w tym czasie zapisuje odpowiedzi uczniów na tablicy zgodnie z rozmieszczeniem uczniów w klasie. Po zakończonej rundce nauczyciel omawia zapisane odpowiedzi (np. które zainteresowania powtarzają się, które łączą uczniów).
- Nauczyciel prosi, aby każdy uczeń wylosował jedno zdjęcie z koperty. Dzieli uczniów na 4-5 grup (w zależności od liczebności klasy). Każda grupa otrzymuje arkusz papieru, klej oraz markera. Zadaniem uczniów jest stworzenie plakatu zainteresowań. Każda osoba może dorysować swoje zainteresowanie, jeśli nie pojawiło się na zdjęciach w danej grupie.
- Po zakończonej pracy nauczyciel wiesza plakaty w widocznym miejscu. Zadaje pytania: Które zainteresowania wydają się dla Was najciekawsze? Czy któreś zainteresowania Was zaskoczyły? Czy w rodzinie, wśród bliskich jest ktoś o podobnych zainteresowaniach?
- Nauczyciel zachęca uczniów do pogłębiania swoich zainteresowań oraz poszukiwania nowych. Zapoznaje z kółkami zainteresowań zgodnie z ofertą szkolną. Na koniec odtwarza filmik o zainteresowaniach <https://www.youtube.com/watch?v=tRwvykWkp74>

Jak zdobyć wiedzę?

Scenariusz z doradztwa zawodowego dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej. W czasie zajęć uczniowie będą mogli zrozumieć, jaki jest związek procesu uczenia się i zdobywania oraz wykonywania pracy w określonych zawodach. Scenariusz jest przeznaczony do pracy z grupą przy realizacji następujących treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI, uczeń: wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki.

Uczestnicy	uczniowie klas IV-VI szkoły podstawowej
Cel główny	poznawanie znaczenia procesu uczenia się i jego związku w pracy w przykładowych zawodach
Cele szczegółowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie uczenia się, • podaje sposoby zdobywania wiedzy i umiejętności, • poznaje związek pomiędzy zdobywaniem wiedzy i umiejętności a zawodami wykonywanymi w przyszłości, • określa korzyści z uczenia się
Potrzebne materiały	<ul style="list-style-type: none"> • Czego szczególnie powinien się uczyć...? (załącznik nr 1 – dla każdej 3–4-osobowej grupy) • przybory do pisania.
Czas trwania zajęć	45 min.
Liczba uczestników	oddział klasowy

Przebieg zajęć

Nauczyciel przedstawia uczniom temat i cel zajęć. Wprowadza w problematykę uczenia się. Przykładowe pytania do uczniów:

- Co oznacza uczenie się?
- Czego może uczyć się człowiek?
- W jakim wieku człowiek uczy się? Kiedy zaczyna? Czy kiedykolwiek przestaje? Proszę o podawanie przykładów.
- Co łączy wiedzę i świat pracy? Podajcie przykłady tych związków.
- Co Wy już wiecie i potraficie?
- Do czego ta nauka jest Wam potrzebna?
- Jak ją wykorzystacie w przyszłości?

Dla prowadzącego: Idea uczenia się przez całe życie zawiera kilka podstawowych zasad [1]:

1. Szerokie podejście do koncepcji uczenia się przez całe życie opiera się na założeniu, że warto wykorzystywać różne formy uczenia się jak formalne, pozaformalne i nieformalne [2].
2. Docenienie uczenia się na każdym etapie życia – otoczenie społeczno-gospodarcze warunkuje gotowość do zmian w planowaniu kariery.
3. Uczenie się odnosi się do wszystkich uczestników życia społecznego.
4. Wymaga współpracy z wieloma podmiotami życia społeczno-gospodarczego.
5. Uznawanie kwalifikacji niezależnie od uwarunkowań geograficznych, politycznych, czasowych.
6. Uczenie się dostosowane do indywidualnych potrzeb jednostki. 7. Konieczność dokonania zmian w finansowaniu zadań kształcenia i szkolenia.

Uczniowie dzielą się na grupy 3–4-osobowe. Nauczyciel każdej z grup rozdaje po jednym egzemplarzu karty pracy Czego szczególnie powinien się uczyć...? (załącznik).

Informuje, że zadaniem uczniów będzie wspólnie ustalenie i zapisanie w karcie pracy odpowiedzi na pytanie, czego szczególnie powinien uczyć się przyszły, a także już pracujący w zawodzie: lekarz, strażak, nauczyciel i mechanik.

Odpowiedzi należy wpisać odpowiednio pod zdjęciem młodych ludzi – przyszłych przedstawicieli zawodów, a także pod zdjęciem tych, którzy funkcjonują w tym zawodzie od wielu lat i nadal się uczą.

Nauczyciel zwraca uwagę na strzałki, które pokazują ciągłą potrzebę uczenia się i rozwoju w zawodzie, poczynając od nauki i rozwoju jako młody człowiek, uczeń – do nauki i rozwoju jako osoba dorosła wykonująca konkretny zawód. Pomocnicze pytania do uczniów:

- Czego szczególnie powinien uczyć się przyszły lekarz, strażak, nauczyciel i mechanik?
- Wiedza, z których przedmiotów szkolnych jest dla każdego z nich szczególnie ważna?
- Jakie umiejętności powinien w sobie rozwijać odpowiednio przyszły lekarz, strażak, nauczyciel i mechanik?
- Czego powinien uczyć się pracujący już w zawodzie od wielu lat lekarz, strażak, nauczyciel i mechanik?
- Jakie umiejętności powinien rozwijać każdy z nich?
- Kiedy przestaje się uczyć np. lekarz, strażak, nauczyciel i mechanik?
- Czy dotyczy to także przedstawicieli innych zawodów?

3. Grupy dyskutują nad odpowiedziami i wspólnie uzupełniają karty pracy. Po zakończonej pracy jedna z osób z każdej grupy prezentuje jej efekty. W podsumowaniu nauczyciel prosi uczniów o podanie innych przykładów rozwoju w zawodach oraz korzyści z całożyciowego uczenia się. Zachęca uczniów do podzielenia się refleksją odnośnie do tego, co oznacza dla nich temat dzisiejszych zajęć: Z nauką przez życie.

Podpowiedź dla nauczyciela: Przykładowe korzyści z całożyciowego uczenia się:

- poprawienie swojej pozycji na rynku pracy,
- szansa na sukces zawodowy,

- większy prestiż społeczny,
- lepsze funkcjonowanie w zawodzie,
- szansa na wyższe dochody,
- szersze i lepsze perspektywy rozwoju w zawodzie,
- większa satysfakcja z pracy i z ogólnej sytuacji życiowej,
- łatwiejsze przekwalifikowanie się,
- doskonalenie swojego charakteru, np. samodyscypliny, motywacji, umiejętności pokonywania trudności, organizacji pracy, planowania,
- lepsze poznawanie siebie, swoich talentów i pasji,
- okazja do poznawania nowych miejsc i ludzi,
- podnoszenie swojej samooceny i poczucia wartości,
- lepsza kondycja psychofizyczna człowieka.

[1] Perspektywa uczenia się przez całe życie, <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/lifelong-lear->

[2] Formalne formy uczenia się – udział w programach i szkoleniach prowadzących do uzyskania kwalifikacji. Kształcenie instytucjonalne. Pozaformalne formy uczenia się – pozaustawowe formy uczenia się – pozaustawowe formy uczenia się poprzez dobrowolne uczestnictwo. Nieformalne formy uczenia się – niezorganizowane, poprzez doświadczenie.

Trzy w Jednym.

Scenariusz zajęć z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej. Zajęcia mają na celu rozwinięcie u uczniów umiejętności wskazywania swoich mocnych i słabych stron oraz zachęcić do podejmowania wysiłku związanego ze wzmacnianiem swoich atutów.

Uczestnicy	uczniowie klas IV-VI
Cele:	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie swoich mocnych stron i obszarów do rozwoju, • podejmowanie próby wzmacniania swoich mocnych stron i obszarów do rozwoju.

Metody pracy:	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja kierowana, • autorefleksja.
Środki dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • Trzy w jednym (załącznik nr 1 – po 1 sztuce dla każdego ucznia), • długopisy.
Przewidywany czas realizacji:	30 min.
Liczba uczestników	zespół klasowy

Ćwiczenie przeznaczone jest do pracy indywidualnej przy realizacji następujących treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI, uczeń: podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach, załącznik nr 2 do rozporządzenia MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).

Proponowane sytuacje dydaktyczne

1. Nauczyciel kieruje swobodną rozmową z uczniami na temat znajomości swoich mocnych stron i ich znaczenia w różnych sytuacjach życiowych, w tym zawodowych. Prosi uczniów o podanie przykładów sytuacji, w której odnieśli sukces, coś im się udało dzięki własnym możliwościom i mocnym stronom.
2. Następnie rozdaje uczniom po jednym egzemplarzu załącznika nr 1. Prosi, aby popatrzyli na siebie z trzech perspektyw. Najpierw zastanowili się, jakie widzą u siebie mocne strony i obszary do rozwoju, następnie zastanowili się, jakie mocne strony i obszary do rozwoju

widzą w nich koleżanki, koledzy, przyjaciele i znajomi. Kolejno zastanawiają się, jakie zalety/mocne strony widzą w nich osoby dorosłe (np. rodzice/opiekunowie, wychowawcy i nauczyciele).

3. Po wypełnieniu załącznika chętni uczniowie dzielą się refleksjami. Nauczyciel zachęca uczniów do wymieniania sposobów wzmocnienia swoich mocnych stron i obszarów do rozwoju oraz korzyści z poszerzania wiedzy na swój temat w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej.

Po wypełnieniu załącznika chętni uczniowie dzielą się refleksjami. Nauczyciel zachęca uczniów do wymieniania sposobów wzmocnienia swoich mocnych stron i obszarów do rozwoju oraz korzyści z poszerzania wiedzy na swój temat w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej.

Przykładowe pytania do uczniów:

- Co było łatwiej uzupełniać: swoje mocne strony czy obszary do rozwoju?
- Z której perspektywy najłatwiej było oceniać siebie i dlaczego?
- Jakie cechy w zależności od okoliczności mogą być przydatne albo przeszkadzać w różnych sytuacjach życiowych? I odwrotnie: kiedy cechy, które uważasz za wyraz słabości, mogą okazać się bardzo pomocne?
- Jak możesz rozwijać swoje mocne strony i obszary do rozwoju?
- Co daje znajomość siebie w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej?

Podpowiedź dla nauczyciela: Warto poprosić uczniów, aby porozmawiali ze swoimi bliskimi (np. z rodzicami, przyjacielem) na temat swoich mocnych stron, co mogą zrobić, aby je rozwijać, i kto jeszcze może im w tym pomóc